

СІМ КРОКІВ ПІД ЧАС КРИТИКИ

ВСТУП

Є одне, у чому я впевнений на всі сто відсотків, — якщо ви організовуєте служіння менторства/наставництва, вас будуть критикувати. Якщо боїтеся критики, то краще й не беріться. Цілком імовірно, що вас вже критикували впродовж останніх двох-трьох місяців. Але та критика — це ніщо у порівнянні з тією, що буде.

Коли вас критикували раніше, критика була легкою, і ви собі, напевно, думали: «Та що ця жінка знає?», або «Та це лише молодий брат. Усе минеться». Але зараз ви не просто працюватимете, ви щось створюватимете, а саме регіональне служіння менторства/наставництва. Люди казатимуть: «Що це означає? Що це ви збираєтеся робити? Хто вам дав право?» Люди нерідко готові критикувати, коли хтось хоче займатися місіонерською працею або організовувати нову церкву. Саме з цієї причини ми й пропонуємо вам цю лекцію, щоб ви знали, що робити. З неї ви візьмете інформацію, яка вам знадобиться ще протягом багатьох, багатьох років. Цю лекцію слід часто переглядати, щоб принципи, викладені в ній, залишалися свіжими у вашій пам'яті.

I. ПРОЙТИ ВИПРОБОВУВАННЯ ГІРКОЮ ВОДОЮ — ЧИСЛА 5:11–31

А. Дяка Богові за ту науку, якої Він хоче нас навчити

У Книзі Чисел описується процедура, яку мала пройти несправедливо звинувачена жінка.

Почати слід з подяки Богові за ту науку, яку Він бажає вам дати через критику. «Алілуя, мені дається те, чого я ще не навчився!» Бог вас буде чогось вчити, коли вас за щось критикуватимуть. Ви станете кращим християнином і більш плідним працівником. Хто хоче рясного врожаю, мусить розчищати дерева в садку, відсікаючи зайве. Таке очищення потрібне і вам теж. У 1 Солунян 5:18 сказано: *«Подяку складайте за все, бо така Божя воля про вас у Христі Ісусі»*.

Б. Критика змушує байдужих глядачів відступити назад, споглядати та чекати

Подивімося, чого нас навчає Псалом 37(38):12 *«Друзі мої й мої приятелі поставали здаля від моєї біди, а ближні мої поставали оподаль...»* Цього слід чекати — це буде і з вами. Буде немало тих людей, до яких ви хотіли б звернутися по пораду чи допомогу, а вони, як виявиться, вважатимуть за краще стояти осторонь. Людей, які з вами ні про що, що вас турбує, говорити не захочуть.

В. Озлобленість і образа з вашого боку доводить правоту їхньої критики

Завжди слід пам'ятати, що щоразу, коли ви реагуєте озлобленістю і гнівом, ви цим доводите правоту своїх критиків. *«Як пташка літає, як ластівка лине, так невинне прокляття не сповниться»* (Приповістей 26:2).

Г. Озлобленість занечищує і вас також

Вона опоганює вашу сім'ю та вашу _____. Потрібно стерегтися озлобленості. Справжня ж відповідь — це прославлення Бога та подяка Йому. У Євреїв 12:15 читаємо: *«Дивіться, щоб хто не зостався без Божої благодаті, щоб не виріс який гіркий корінь і не наробив непокою, і щоб багато-хто не опоганився тим»*.

Д. За витримане випробовування є нагорода

Серед нагород, які ви отримаєте, якщо витримаєте цю пробу, є очищення. Далі ви будете чистішим, оскільки під час випробовування знайдете більшу свободу і більшу плідність. *«А якщо та жінка не була занечищена, і чиста вона, то буде очищена, і буде здатна родити дітей»* (Числа 5:28). Тому ми можемо очікувати, що наше служіння буде примножуватися.

Е. Не дивно, що Бог каже завжди радіти, коли нас несправедливо звинувачують

Сказано: *«Радійте та веселіться, нагорода бо ваша велика на небесах! Бо так знали й пророків, що були перед вами»* (Матвія 5:12). Я пам'ятаю, як один з моїх викладачів дуже бентежився через те, що мене сильно критикували. Я йому у відповідь сказав: «Дайте-но руку». Я взяв його руку, підняв її і потягнув його за собою танцювати у коридор. Стрибайте від радості, оскільки вас звинувачують несправедливо. Слава Богу, що це неправда. Алілуя!

Як ви почуваетесь, коли вас звинувачують заслужено? Відчуття тоді жахливі, неможливо ні спати, ні молитися, бо розумієш, що треба йти і просити пробачення. А коли вас звинувачують несправедливо, тоді можна казати: «Та будь ласка, хочете — кажіть ще щось. Для мене це не проблема».

II. ЗНАЙТИ СПРАВЖНЄ ДЖЕРЕЛО КРИТИКИ — ПРИПОВІСТІ 14:15

У Книзі Приповістей 14:15 ми читаємо: *«Вірить безглуздий в кожнісіньке слово, а мудрий зважає на кроки свої»*.

А. Ті, хто критикує вголос, — це зазвичай речники тих, хто критикує тихо

Ті, хто критикує вголос, — це ті, хто любить голосно посваритися.

Зазвичай вони висловлюють не свою власну думку, а думку того, хто критикує тихо. Як це працює. Скажімо, ви ненароком образили брата у церкві. Брат на вас розсердився. Що він зробить? Розгнівається і накричить на вас? Напевно, що ні. Він собі думатиме: «Я ж християнин, я не повинен гніватися. Не треба йому нічого казати», — і, швидше за все, постарається вийти з цієї ситуації якомога обережніше. А тепер уявімо, ви зачепили не брата у церкві, а його дружину. От тепер-то він розгнівається. «Що це Ви нападаєте на мою дружину? Про мене Ви ж нічого такого не кажете. А чому? Що це таке з вами?» У Книзі Приповістей 16:28 читаємо: *«Лукава людина сварки розсіває, а обмовник розділює друзів»*.

Б. Вам потрібно почути слова саме тих, хто їх промовив

Ми схильні втрачати самовладання та стриманість, схильні значно сильніше гніватися, коли заступаємося за когось іншого. Що ж тоді робити?

Вам потрібно почути слова саме тих, хто їх промовив. У Матвія 18:15 сказано: *«А коли прогрішиться твій брат проти тебе, іди й йому покажи поміж тобою та ним самим»*. Якщо вас хтось у чомусь звинувачує, вам потрібно визначити, від кого ці звинувачення ідуть. А далі потрібно знайти у собі мужність, щоб підійти до цієї людини і сказати: «До мене підходили інші люди, вони казали, що я Вас образив. Мені дуже прикро, і я хотів би про це поговорити». Тоді вже цій людині потрібно буде _____ про те, що її непокоїть. Це нелегкий крок, але вчинити так — правильно. Якби ми всі так чинили, наші церкви змінилися б. У нас в церквах був би значно вищий духовний рівень. Можливо, саме ви станете тими людьми, які почнуть так чинити.

В. Про цю критику вам потрібно дізнатися кілька моментів

Що саме критикується?

1. Чи критикується зміст того, про що ви говорите?

Можливо, серед сказаного вами хтось почув щось недуховне, щось таке, що не узгоджується з Біблією.

2. Можливо, критика спрямовується проти того, на чому ви загострили увагу?

Цілком може бути таке, що у сказаному не було нічого поганого, але те, як ви це сказали, викликало нарікання.

3. Можливо, це спосіб донесення інформації?

Можливо, від вас чекали, що ви будете спокійно й нерухомо стояти за кафедрою, а ви цього не зробили. Можливо, ви підіймали руки, чи якось зовсім не так поводитися, чи, Боже борони, ще й прогіршилися усмішкою.

4. Можливо, критика викликана вашим зовнішнім виглядом?

Як Авраам Байбл. Пішов за кафедру без піджака — і між братами-проповідниками почалася паніка. І тут раптом передали мені чийсь піджак. Щоправда, трохи замалий — руками поворушити у ньому я не міг.

Якщо ви знатимете, за що вас критикують, ви зможете перепросити або навіть і змінити ситуацію. Можна тоді сказати: «Добре, не сподобалася вам моя краватка — це ж не така велика проблема».

5. Можливо, вас критикують за те, як ви використовуєте час?

Нерідко люди критикують тих керівників, які затримують початок і затягують кінець. Людям здається, що такі керівники гають чужий час, і таких не поважають.

6. Можливо, критика стосується вашої іншої діяльності?

Наприклад, я чув, як брати говорили про торгівлю на ринку. Цілком можливо, що у такій діяльності чи у товарі, який продається, є неоднозначні моменти, є щось таке, що церква не схвалює. Це може бути навіть не гріхом, але задля того, щоб відповідати очікуванням церкви, ви можете сказати: «Добре, я цим не займатимусь. Я не буду спотиканням для слабшого брата».

7. Можливо, виною є ваша сім'я?

У вас чудова дружина, але рот у неї ніколи не затуляється. Можливо, у вас є діти, і чомусь щоразу, коли вони приходять до церкви, вони вимазують грязюкою інших дітей і роблять усяку шкоду.

8. Можливо, проблема у ваших фінансових рішеннях?

І це ви чудово зробили, і інше прекрасно, але щоразу — хто б міг подумати — немає грошей.

9. Може, критика викликана тим, як ви керуєте?

Ви людина молитви, ви вмієте гарно проповідувати, але людям важко працювати під вашим керівництвом.

10. Може, уся річ у вашому _____?

Можливо, вас хтось про щось запитав, а ви просто знизали плечима і грубо відказали: «Хіба я знаю? Мені тут нічого сказати». А все тому, що вашим ставленням ви не кажете: «Так, будь ласка, дозвольте вам допомогти. Я тут саме для того, щоб бути у поміч».

11. Можливо, критика викликана вашими порадами?

Я знаю про одного чоловіка у Києві, який прийшов до Бога. Він був одружений, але, як виявилось, це був другий шлюб. Пастор, коли про це довідався, сказав йому: «Ви мусите розлучитися з цією дружиною, знайти свою першу дружину та одружитися з нею». А та перша дружина була п'яницею і жила з кількома чоловіками. Члени тієї церкви, де був цей пастор, підійшли до мене і запитали: «Пане Байбл, можете щось порадити? Що нам тепер робити?»

12. Можливо, є люди, які вважають, що ви ними нехтуєте?

Розумієте, якщо хтось вас критикує, це не означає, що ця людина вас ненавидить. Можливо, проблема насправді є дрібною, але вам треба зрозуміти, у чому власне вона полягає. Бо лише тоді ви зможете з нею щось зробити. Бог хоче використати цю критику для того, щоб заглибити Свою роботу у вас. А тому вам потрібен самоаналіз.

Г. Якщо можливо, дізнайтеся, який у вашого критика є мотиваційний дар

Це важливо. Вам потрібно зрозуміти, який у вашого критика є мотиваційний дар, і все сказане на вашу адресу слід розглядати через призму цього дару. Уявімо, що Михайло має провести свій перший урок. По закінченні уроку підходить до нього його бабуся і каже: «Михасю! — і в сльози. — Слава Богу! Я так молилася за тебе. Так все доладно вийшло!» А через три хвилини підходить його викладач із семінарії та каже: «Михайле, цей пункт був погано розкритий. А цей пункт Ви забули зовсім. Не сказати, що все вже геть погано, але слабенько, слабенько». І Михайло йде і думає: «Мій викладач мене критикує». А треба просто зрозуміти, який у викладача дар. Коли людина з величезним досвідом дивиться на його урок, вона бачить зовсім не те, що бачить хтось недосвідчений.

1. **Можливо, жінка, яка вас критикує, має дар служити.**

Уявімо, що ви на честь закінчення навчального року влаштували обід для усіх учасників ваших груп. А потім хтось вам каже: «Усе було жакливо! Редиска величезна, огірки якісь дрібнюсінські, а гриби взагалі не можна — у них радіація». Можливо, ця людина критикує, бо у неї дар до готування.

2. **Можливо, чоловік, який вас критикує, має дар організатора.**

От наприклад, проводите ви конференцію для пасторів, а вам хтось потім каже: «Було цікаво, але мені здається, що я провів би краще».

Коли ви розумієте, який дар має людина, що вас критикує, ви можете взяти для себе якусь науку. Тоді вам легко буде сказати: «Прикро, що так сталося. Напевно, я не зможу зробити це так добре, як ви». Або так: «Я не знав, що Ви на цьому спеціалізуєтесь, навіть гадки не мав, що це ваш дар. Наступного разу, коли мені знову доведеться це робити, Ви мені зможете допомогти? Мені ще багато треба вчитися, і я бачу, що ви добре на цьому всьому знаєтеся. Можна, я проситиму Вас про допомогу наступного разу?» Тут критиці й край, бо ви зрозуміли, що відбувається, і не розгнівалися, не розлютилися.

Ось невеличкий перелік кількох дарів: пророцтво, служіння, учительство, напоумлення, давання, керівництво, милосердя тощо. Різних дарів є, звісно, дуже багато, і цей перелік ви можете продовжити самі.

Д. Вам потрібно розрізнити за критикою справжні мотиви

Ми читаємо в Івана 7:24: *«Не судіть за обличчям, але суд справедливий чиніть!»* Щоразу, коли вас критикують, вам потрібно винести оцінне судження щодо того, з якими мотивами це робиться. Якщо ви цього не дослідите, то згодом будете робити те ж саме, що й ваші критики. Хтось критикує Івана, а той і каже: «Та звісно, від нього лише критики і можна чекати». Критикує вже Іван — і тепер у нас справжня духовна проблема, духовна битва.

1. **Почніть з думки про те, що ваш критик намагається _____ вас, вашу проповідь, ваше служіння.**

У Біблії сказано: «Не думайте зла». А тому вашою першою думкою має бути те, що ця критика не від злого серця, а просто від упевненості в тому, що ви можете краще. Саме це ми й бачимо в Івана 7:24: *«Не судіть за обличчям, але суд справедливий чиніть!»*

2. **Якщо це не спрацює, шукайте приховані мотиви.**

Псалом 54(55):22: *«Його уста гладенькі, як масло, та сварка у серці його, від оливи м'якіші слова його, та вони як мечі ті оголені!»*

3. **Можливо, ваш критик бажає здобути контроль.**

Можливо, він хоче стати директором нового служіння менторства/наставництва.

4. **Можливо, людина, яка критикує, просто відкидає правду, намагаючись виправдати себе.**

Наприклад, я знаю кількох людей, які до мене підходили та просто казали: «Нам не потрібно вивчати Біблію, ми цього раніше ніколи не робили, і все було гаразд». А інші мені казали: «А я не хочу, щоб у нашому місті була ще одна церква. Тоді почнеться конкуренція. Це якась американська ідея». Такі люди просто відкинули правду.

5. **Можливо, ті, хто вас критикує, мстять за особисті образи.**

Можливо, ви чимось їх образили. Можливо, це сталося ненароком. Можливо, у вас є обласний біблійний інститут, є семінарія, є інші програми з християнської освіти в області. І вам треба виявляти неабияку обережність, щоб не образити цих братів. Вони теж люблять Ісуса. Вони хочуть робити для Нього все якнайкраще. А тому слід бути дуже й дуже пильним, оскільки сказане вами може звучати прийнятно для вас і ваших друзів, а їм здаватиметься ляпасом.

6. Можливо, той, хто критикує, несе тягар образи за іншу людину.

Є ще така річ, як образа за іншу людину. Наприклад, людина, яка критикує, могла образитися через те, що було несправедливо вчинено з якимось юнаком. «Це ж такий тихий хлопець! Такий смиренний. Він навіть мухи не зачепить. А так на нього налетіти! Це неправильно. Оце піду й поговорю з тим, хто його так образив». А нещодавно я зрозумів, що й сам так учинив. Схопив чоловіка, добре його трусонув. А потім подумав собі: «А чому ж я так розгнівався? Це ж не мене він образив — він образив когось іншого, а я зараз тут сварюся не за себе, а за когось». І тоді я сказав: «Тихше, Аврааме, ша, ша! Не так різко, не так грубо й жорстоко».

III. ШВИДКО І МУДРО ВІДПОВІСТИ СВОЇМ КРИТИКАМ — ЯКОВА 3:5

У Якова сказано: *«Так само й язик, малий член, але хвалиться вельми! Ось маленький огонь, а запалює величезного ліса!»*

А. Ви маєте добре проінформувати та духовно підготувати церковне керівництво та свою сім'ю (Матвія 18:16)

Через це ми й просили вас не просто розповідати про служіння менторства/наставництва. Спочатку вам потрібно дослідити, які потреби є у вашій області, та обговорити їх з обласним пресвітером. Вам слід сказати кілька проповідей та прорекламувати служіння підготовки лідерів у церкві. Потрібно також провести пасторську конференцію, щоб можна було встановити зв'язки з керівниками кількох церков, щоб і вони були добре проінформовані та духовно готові.

Коли вас критикують, вам потрібно робити те ж саме. Буде значно краще, якщо ви підніметеся у церкві та скажете: «Брати та сестри, прошу за мене молитися. В іншій церкві є кілька братів, які серйозно взяли мене критикувати». Після цього члени церкви вас _____. А якщо вони про те, що вас критикують, почують від когось іншого, то почнуть думати: «Цікаво, а чому це він про це нічого не сказав. Може, вони й мають рацію».

Б. Ми маємо приймати критику у душі доброзичливості

Якою має бути ваша реакція? Не потрібно відразу ображатися. Є велика ймовірність, що у вас не все ідеально. Цілком могло статися таке, що ви припустилися помилки. Не виключено, що є ті, хто міг би зробити все краще. А тому виявіть відкритість, прийміть критику і скажіть: «А чи могли б ви мені допомогти? Яким чином ваші слова можуть допомогти мені духовно?» У Книзі Приповістей 15:5 сказано: *«Зневажає безумний напучення батькове, а хто береже осторогу, стає розумніший»*. А в Якова 3:17: *«А мудрість, що зверху вона, насамперед чиста, а потім спокійна, лагідна, покірлива, повна милосердя та добрих плодів, безстороння та нелукава»*.

В. Визнавайте свої помилки та просіть пробачення

Замисліться про це на мить.

Визнавати свої помилки незручно, а тому нерідко можна почути, як людина каже: «Ну так, але...» — і далі пускається у розлогі пояснення своїх обставин і всього того, що їй було невідомо. І що далі, то стає все більш незручно.

Але якщо просто сказати: «Брате, дякую Вам. Мені треба про це трохи подумати. Але хочу перед Вами вибачитися, і я обіцяю, що про це помолитимусь. Сподіваюся, що Бог покаже мені, як мені виправитися». Який із цих двох варіантів легший? Сатана вам казатиме, що другий є значно важчим. Але

насправді значно важчим є перший, при якому весь час доводиться виправдовуватися і викручуватися.

«І я пильно дбаю про те, щоб завсіди мати сумління невинне, щодо Бога й людей» (Дії 24:16). А в 1 Тимофія 1:19 сказано: *«Маючи віру та добре сумління, якого дехто відкинулися та й розбилися в вірі»*.

Г. 3 блюзніром та злорікою слід розбиратися швидко та відповідно до Писання

Коли ширяться чутки та критика, слід діяти дуже швидко. Відразу купіть квиток на автобус, їдьте у те місто, де про вас розноситься лиха слава, і зустріньтеся з людиною, що вас обмовляє. Спробуйте розв'язати проблему. Обов'язково візьміть із собою Біблію та не відходьте від Писання, говорячи про цю проблему. Скажіть: «Брате, я розумію, як Ви відчуваєтеся. Зі мною теж щось подібне траплялося, і до певної міри Ви праві». Де можливо, намагайтеся погоджуватися з ним. Запитайте, чи можна було б переговорити з пастором або братами з керівництва церкви. Так намовлення можна припинити ще до того, як вони рознесуться околицями. Якщо ж цього не зробити, то невдовзі вже всі про це говоритимуть: п'ятдесятники, адвентисти, невіруючі. Вас розтопчуть, і підніматися доведеться з самого низу. У Матвія 18:15–16 сказано: *«А коли прогрішисться твій брат проти тебе, іди й йому покажи поміж тобою та ним самим; як тебе він послухає, ти придбав свого брата. А коли не послухає він, то візьми з собою ще одного чи двох, щоб справа всіляка ствердилась устами двох чи трьох свідків»*. Якщо це нічого не дасть, то у Біблії сказано так: *«Глумливого вижени, й вийде з ним сварка, і суперечка та ганьба припиняться»* (Приповісті 22:10). *«А тепер я писав вам не єднатися з тим, хто зветься братом, та є... злоріка... із такими навіть не їсти!»* (1 Коринтян 5:11).

У ваших конспектах є перелік критиків, і низка віршів із Біблії, в яких ідеться про те, як поводитися з такими людьми. Я не буду зараз розглядати кожен окремий пункт, але це дуже добрі приклади. Удома вам слід детальніше ознайомитися з ними та визначити, до якої категорії належать ті люди, які критикують вас.

1) Учителі, які несуть розділення

- Неслухняні та пустомовні.
- Обманники, які навчають хибного задля зиску.
- Докоряти суворо (Тита 1:10–13).

2) Глузії та злоріки

- Ганьблять, ображають, насміхаються та принижують.
- Відсторонити таких від спілкування та уникати їх (1 Коринтян 5:11).

3) Сварливі літні жінки

- Неправдиві обвинувачі. Створюють розбрат. Підживлюють сварки.
- До них мають звернутися _____ у церкві.
- Старших жінок слід навчати служити разом з молодшими (Тита 2:1–5).

4) Тілесні молоді жінки

- Бездіяльні. Базіки. Клопотухи. Говорять про те, до чого їм нема діла.
- Вимагати, щоб займалися вдома своїми справами.
- Доручити старим, досвідченим жінкам їх навчати (1 Тимофія 5:13–15).

Озирнемося на мить на те, що ми розглянули:

Крок № 1 — успішно пройти випробовування.

Крок № 2 — виявити джерело критики.

Крок № 3 — швидко і мудро відповісти своїм критикам.

Тепер перейдімо до кроку № 4.

IV.ЗНАЙТЕ, ЩО ВАШЕ СЛОВО І ВАШЕ ПОКЛИКАННЯ ВІД БОГА — ГАЛАТІВ 6:4

У Галатів 6:4 сказано: *«Нехай кожен досліджує діло своє, і тоді матиме тільки в собі похвалу, а не в іншому!»*

А. Слід переглянути, як Бог вас провадив донині

Що Бог здійснив у вашому житті? Як Він провів вас, щоб ви почали вивчати курси? Як Він покерував вами, щоб ви самі стали проводити групу? Що здійснив Святий Дух, щоб спонукати вас відвідати семінар з підготовки лідерів? *«Благослови, душе моя, Господа, і все нутро моє святе Ймення Його!»* (Псалом 102:1)

Б. Потрібно усвідомити, що Боже покликання передбачає вогняні випробування

Якщо ви хочете бути успішними для Ісуса Христа, то вам потрібно пройти крізь піч вогняних випробувань. Не треба себе жаліти. Не треба думати, що це щось незвичне — випробувань слід очікувати. І коли на вашу адресу починає звучати критика, ви можете сказати: «Ось і вони!» Не потрібно казати: «Ой лихо, що це сталося?» — бо ви вже готові. Ви тоді скажете: «Ось і воно, що будемо робити? Спочатку А, потім Б, В, а потім ще й Г — ось що треба зробити», — бо ви вже готові.

«Улюблені, не дивуйтесь огневі, що вам посилається на випробовування, немов би чужому випадку для вас» (1 Петра 4:12). Можете вдома прочитати також 2 Петра 2:1–10.

В. Потрібно зрозуміти, що благодать приходить лише завдяки впокоренню

Багато хто з нас розповідає про Божу благодать. Але я скажу вам таке: благодать — як вода. Вона завжди стікає туди, де найнижче. Божа благодать завжди тече туди, де найнижче. Один чоловік у Біблії казав: «Любий Боже, я зробив це і це, і я знаю, що Ти дуже мною задоволений. Сподіваюся, що ти даси мені Своєї благодаті». А неподалік від нього був ще один чоловік, який, як сказано в Біблії, не насмілювався й очей звести догори. Він плакав і казав: «О, Боже!» І Божа благодать була спрямована до нього. До того, хто впокорився. І вам потрібно це зрозуміти. На смиренного, на впокореного, на найнижчого — на такого Бог виливає свою благодать (Якова 4:6). Хай критикують — а ви просто будьте смиренним і дозвольте Божій благодаті виливатися на вас.

Г. Вам потрібно бачити зв'язок між критикою та перевіркою вашої праці

Знайте, що ваша праця, яку ви робите для Бога, мусить перевірятися. Бог бажає очищати вашу працю. А сатана хоче на неї нападати. Люди хочуть вашу роботу _____. У Біблії сказано, що потрібно випробовувати, розрізняти чи оцінювати духів. Від Бога це чи ні? Це добре чи ні? А тому не засмучуйтеся відразу, коли ваша праця не викликає у когось захоплення, коли ваші плани не всім одразу подобаються, коли ваше служіння менторства/наставництва не викликає великої радості.

«Тому то, хто думає, ніби стоїть він, нехай стережеться, щоб не впасти!» (1 Коринтян 10:12).

Д. Уважайте скорботи за засіб для поглиблення вашої духовної праці

Завдяки перенесеному стражданню, якщо воно було від Бога, ви отримаєте новіше, глибше, багатше духовне служіння. *«Добре мені, що я змучений був, щоб навчитися Твоїх постанов!»* (Псалом 118:71).

Цю лекцію вам слід переглянути, ще раз перечитати, коли ви будете вдома. Щоразу, коли вас хтось критикує, діставайте цей матеріал і переглядайте його. У моєму житті так доводилося робити не один раз.

V. ЗМІЦНЮЙТЕ СВОЄ СЕРЦЕ ГОСПОДОМ — 1 САМУЇЛОВА 30:6

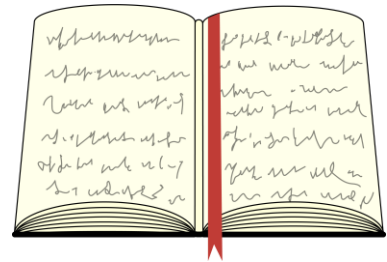
Вам потрібно зміцнювати своє серце у Господі. Це можна робити кількома способами. Ми читаємо у 1 Самуїловій 30:6: *«І було Давидові дуже гірко, бо народ говорив, щоб його вкаменувати»*. Їм усім було дуже неприємно. *«...Бо засмутилася душа всього народу, кожен обурився за синів своїх та за дочок своїх. Та Давид зміцнився Господом, Богом, своїм»*. Давид переживав таке кілька разів. Я наведу тут кілька псалмів, до яких ви можете при нагоді звернутися.

A. Читайте Псалми від свого імені, вивчайте напам'ять та досліджуйте Псалми та Приповісті.

Якщо щодня читати по п'ять псалмів, то за місяць можна прочитати всю книгу. Якщо читати по одному розділу Приповістей на день, то за місяць можна прочитати цілу книгу Приповістей. Такої системи дотримувався Біллі Грем. (Псалом 1, Псалом 35, Псалом 41:9, Псалом 55:12–17). Для багатьох людей вивчення напам'ять віршів із Книги Псалмів та Приповістей було справжнім благословенням.

Б. Щовечора перечитуйте 1 та 2 Петра

Щоразу, коли вас критикують, перечитуйте ввечері 1 та 2 Петра. Дві головні теми Петрових послань — це страждання і святість. А тому було б дуже корисно перечитати вірші цих двох книг перед сном.

В. Закарбуйте у своїй душі Римлян 6 і 8

Вивчіть ці розділи напам'ять. У Якова 1:21 сказано: *«Тому то відкиньте всіляку нечисть та залишок злоби, і прийміть із лагідністю всіяне слово, що може спасти ваші душі»*. Коли лягаєте спати, щовечора засинайте, повторюючи Римлян 8.

Г. Читайте разом із родиною біографії великих християн та матеріали для духовного розважання, у яких ідеться про перемогу

Ми рекомендуємо перечитувати біографії великих християн, тому що всі великі християни переживали _____ випробування чи страждали так або інакше.

Ось такі кілька порад, як зміцнювати своє серце у Господі. *«Благослови, душе моя, Господа, і не забувай за всі добродійства Його!»* (Псалом 102:2).

VI. ДИВІТЬСЯ НА СТРАХ ЯК НА ЗАПРОШЕННЯ ДО ПОРАЗКИ — 2 ТИМОФІЯ 1:7

Страх — це запрошення до поразки. Ми читаємо у 2 Тимофія 1:7: *«Бо не дав нам Бог духа страху, але сили, і любови, і здорового розуму»*.

A. Страх дають сатані здійснити те, чого боїться людина

Страх людини стане для неї пасткою. *«Бо страх, що його я жахався, до мене прибув, і чого я боявся прийшло те мені...»* (Йова 3:25). Що сказав Йов? Він сказав: *«Чого я боявся, те зі мною і сталося»*. У Йова були певні страхи — саме вони й здійснилися. Страх — це брак віри. Це брак любові до Господа Ісуса Христа. Страх означає, що десь у вашій духовній броні є шпарина, через яку сатана може атакувати вас.

У Приповідях 29:25 нам сказано: *«Страх перед людиною пастку дає, хто ж надію складає на Господа, буде безпечний»*.

Б. У Біблії Бог 450 раз попереджає нас про те, що ми не повинні боятися

В. Навчіться розпізнавати свої страхи

Розгляньмо кілька конкретних видів страхів, з якими ми стикаємося у житті.

1. Відторгнення

Ми маємо страх того, що нас відкинуть, але тільки той факт, що вас не приймає хтось із керівників церкви, не означає, що ви не потрапите в рай. Саме лише те, що він не погоджується з вами або просить вас залишити його церкву, не означає, що ви потрапите в пекло. Можливо, є інша церква або краще місце, де ви зможете служити Ісусу.

2. Чимало людей боїться втратити роботу

Хочу сказати вам, що у світі є значно більші проблеми. Якщо ви бажаєте працювати, то не потрібно боятися втратити роботу. Якщо ж ви ледар, то лише тоді вам слід боятися за втрату роботи.

3. Утрата репутації

Як же багато є християн, які бояться згубити свій німб над головою. У них є свій невеличкий німбик, і вони дуже бояться, щоб про них ніхто не сказав щось погане.

4. Деякі люди бояться поразок

Один слуга закопав свій талант у землю і сказав: «Я знав, що ти строгий пан, і тому сховав його». І що відповів йому пан? «Ну ти й дурень, чому ти не поклав його в банк? Оце провал!» Він боявся помилитися — і помилився. А інші намагалися щось зробити, пробували те й інше. Один сказав: «Я заробив п'ять талантів». А пан йому як відповів: «Як це п'ять? А чому не шість?» Ні, він такого не сказав. Якщо ви хочете щось робити для Ісуса, ви завжди матимете успіх. Але якщо ви боїтеся, то вас завжди чекатимуть поразки.

5. Страх перед іншими людьми

Г. До кожного страху доберіть духовну надію

Звісно, є й інші види страху, які я не називав. Ось тому-то вам і потрібно знати Біблію. І саме тому ми й проводимо біблійні курси. Якщо ви знаєте Біблію, ви можете до свого страху добрати біблійний _____ і сказати собі: «Ось такі у мене відчуття, так, але Біблія про це говорить таким чином, і тому хай там що, а я йду далі».

1) Утрата роботи	Псалом 70:24
2) Утрата репутації	Євреїв 12:2
3) Поразка	1 Коринтян 15:58
4) Відторгнення	Псалом 26:10

Д. Перемагайте страх зрілою любов'ю та Божою присутністю

Біблія чітко навчає нас, що страх перемагається досконалою любов'ю. Досконала любов проганяє страх геть. *«Страху немає в любові, але досконала любов проганяє страх геть, бо страх має муку. Хто ж боїться, той не досконалий в любові».* (1 Івана 4:18).

VII. ДАЙТЕ МОЖЛИВІСТЬ БОГОВІ ПІДТВЕРДИТИ ВАШЕ СЛУЖІННЯ — 1 ПЕТРА 5:10–11

«А Бог усякої благодаті, що покликав вас до вічної слави Своєї в Христі, нехай Сам удосконалить вас, хто трохи потерпів, хай упевнить, зміцнить, уґрунтує. Йому слава та влада на вічні віки, амінь». (1 Петра 5:10–11). Вам потрібно дати Богові час.

А. Вам потрібно спостерігати за Його надприродною роботою, яка виявлятиметься у поглибленні вашої духовної праці

Не опускайте рук! «Тому то опущені руки й коліна знеможені випростуйте»(Євреїв 12:12–13).

Б. Упевнено чекайте того, що ваші добрі справи посоромлять критиків

Для цього треба час, треба віра, треба мужність — без них цього не буде. *«Поводьтеся поміж поганями добре, щоб за те, за що вас обмовляють вони, немов би злочинців, побачивши добрі діла, славили Бога в день відвідання»* (1 Петра 2:12).

В. Нагадуйте собі заклик з 2 Коринтян 4:7–18

Г. Не відступайте від своєї праці, щоб цим посоромити тих, хто противиться Божому слову

Лише тому, що ми не відступилися, Бог заснував дуже велике служіння в Україні. Я не відступився, керівники України не відступилися, не відступилося багато інших людей, і ось тепер в Україні понад 6 000 людей щотижня вивчають Біблію завдяки служінню підготовки лідерів у церкві. Тож не відступайте від своєї праці, і цим ви посоромите тих, хто противиться Божому слову!

«Жодна зброя, що зроблена буде на тебе, не матиме успіху, і кожнісінького язика, який стане з тобою до суду, осудиш» (Ісаї 54:17). У Євреїв 11:7 сказано, що Ной *«як дістав був об'явлення про те, чого ще не бачив, побоявшись, зробив ковчега, щоб дім свій спасти; нею [вірою] світ засудив він, і став спадкоємцем праведности, що з віри вона»*.

ПІДСУМОК

1. Пройти випробовування гіркою водою — Числа 5:11–31
2. Знайти справжнє джерело критики — Приповісті 14:15
3. Швидко і мудро відповісти своїм критикам — Якова 3:5
4. Знайте, що ваше слово і ваше покликання від Бога — Галатів 6:4
5. Зміцнюйте своє серце Господом — 1 Самуїлова 30:6
6. Дивіться на страх як на запрошення до поразки — 2 Тимофія 1:7
7. Дайте можливість Богові підтвердити ваше служіння — 1 Петра 5:10–11

Коли вас критикують, кріпіться.

Критика — це частина вашого навчального процесу і ваш шлях наближення до Бога.

Але головне у тому, щоб до критики підходити відповідно до Біблії. У Бога є чіткий шлях.

Найкращий шлях — це прославлення Бога.

У прославленні закладена дивовижна вибухова сила, але про це ми поговоримо в наступній лекції.

Благословень вам, любі друзі!

Ми раді запропонувати вам відео-, аудіо- та друковані матеріали, які були створені служінням **Нове життя церквам**. Вам надається право після завершення практичного завдання використовувати цю лекцію в роботі з іншими людьми.

Практичне завдання

Виконано

➤ Надрукуйте п'ять примірників цього контрольного списку.

Поводження під час критики — контрольний список

Крок	Може бути застосований	Не може бути застосований	Яким чином я це робив
Крок 1 — Пройти випробування гіркою водою (у радості)	☐	☐	
Крок 2 — Знайти справжнє джерело критики	☐	☐	
Крок 3 — Швидко і мудро відповісти своїм критикам	☐	☐	
Крок 4 — Знати, що ваше слово і ваше поклонення від Бога	☐	☐	
Крок 5 — Зміцнювати своє серце Господом	☐	☐	
Крок 6 — Дивитися на страх як на запрошення до поразки	☐	☐	
Крок 7 — Дати можливість Богові підтвердити ваше служіння	☐	☐	

➤ Упродовж наступного місяця, коли вас критикуватимуть, скористайтесь надрукованим примірником з цим списком, щоб вам було легше побожно впоратися з ситуацією. Будьте готові поділитися під час наступної зустрічі.

Ключ з відповідями

I. Г. церкву	IV. Г. оцінювати
II. Б. розповісти	V. Г. глибокі
В. 10. ставленні	VI. Д. вірш
Д. 1. покращити;	
III. А. підтримають	
Г. старші	